

Verder met digitale toegankelijkheid

Toegankelijkheidsonderzoek

Gemeente Apeldoorn

op WCAG 2.1

Organisatie:

Gemeente Apeldoorn

Website:

Gemeente Apeldoorn, <https://www.apeldoorn.nl/>

Datum:

4 augustus 2020

Versie:

1.0

Rapport: Onderzoek WCAG 2.1, niveau AA, Gemeente Apeldoorn, versie 1.0

Firm Ground, 4 augustus 2020

De in dit rapport beschreven bevindingen zijn specifiek gericht op de door de opdrachtgever geformuleerde vraagstelling. Als zodanig is de inhoud van dit rapport niet generaliseerbaar.

Dit rapport, of delen ervan, mogen niet zonder expliciete toestemming van de auteurs gepubliceerd of gedeeld worden.

Inhoudsopgave

1 Managementsamenvatting	4
2 Inleiding.....	5
2.1 Opdrachtoomschrijving	5
2.2 Wijzigingsblad	6
3 Het onderzoek	7
3.1 Methode	7
3.2 Steekproef.....	7
3.3 Gebruikte systemen	10
3.4 Technologieën waarop wordt gesteund	11
4 Bevindingen per succescriterium.....	12
4.1 WCAG 2.0	12
Principe 1: Waarneembaar	12
Principe 2: Bedienbaar	34
Principe 3: Begrijpelijk.....	44
Principe 4: Robuust.....	48
4.2 In WCAG 2.1 toegevoegde criteria	52
Principe 1: Waarneembaar	52
Principe 2: Bedienbaar	56
Principe 4: Robuust.....	59
5 Overige adviezen en opmerkingen	61
6 Screenshots	64
7 Organisatie	65
7.1 Over Firm Ground	65

1 Managementsamenvatting

Dit document bevat adviezen naar aanleiding van een onderzoek dat is uitgevoerd op Gemeente Apeldoorn. Het doel van dit document is om aan te geven aan welke eisen van WCAG 2.1, niveau AA nog niet wordt voldaan.

Er zijn 133 bevindingen bij de succescriteria genoteerd.

Een volledig overzicht van de resultaten per pagina en per succescriterium is opgenomen in [hoofdstuk 4](#).

Er zijn overige adviezen met betrekking tot de toegankelijkheid en bouwkwiteit, zie [hoofdstuk 5](#).

Wanneer een afwijking van de norm op meerdere plaatsen voorkomt, worden deze niet alle expliciet genoemd. Er worden voorbeelden gegeven, maar dit is niet een uitputtend overzicht van elke keer dat een issue voorkomt. We adviseren om de gehele site na te kijken op het voorkomen van de geconstateerde issues en deze issues op te pakken.

2 Inleiding

Op verzoek van de aanbieder van de website Gemeente Apeldoorn is een onderzoek gedaan naar de toegankelijkheid van de website op WCAG 2.1, niveau AA.

2.1 Opdrachtomschrijving

Opdrachtgever:

Gemeente Apeldoorn

Soort onderzoek:

WCAG 2.1, niveau AA

Het onderzoek is uitgevoerd van:

9 juli 2020 tot 4 augustus 2020

Website:

Gemeente Apeldoorn

Scope:

1. www.apeldoorn.nl (openbaar toegankelijke deel) technisch en redactioneel.
2. alleen het webgedeelte van apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage (niet de inhoud/stukken).

Uitgesloten van scope:

- Alle formulieren van webnext.
- Alle (externe) onderdelen die niet openbaar toegankelijk zijn (waar met DigiD ingelogd moet worden).
- Afspraak maken.
- MijnApeldoorn.
- Meerjarenprogrammabegroting.
- Alle stukken / de inhoud uit het raadsinformatiesysteem.

Grootte van steekproef:

38 pagina's

2.2 Wijzigingsblad

versie	datum	auteur	reden van wijziging
1.0	4 augustus 2020	Julia Rietveld	Niet van toepassing.

Het rapport met het hoogste versienummer vervangt alle eventuele voorgaande versies van dit rapport.

3 Het onderzoek

3.1 Methode

Het onderzoek is een onderzoek naar waar de site niet voldoet aan de norm van WCAG 2.1, niveau AA. Het onderzoek is een 'falsificatieonderzoek'. Dit betekent dat er gekeken is naar wat er niet voldoet. In het onderzoek worden geen zaken goedgekeurd.

Overheden hoeven niet aan alle richtlijnen van WCAG 2.1 te voldoen. Voor hen maakt de wet uitzonderingen. Wij testen op de succescriteria van WCAG 2.1. Dat wil zeggen dat wij alle bevindingen in dit rapport opnemen, dus ook bevindingen bij succescriteria waarbij volgens de Nederlandse wet uitzonderingen gelden.

Zie voor meer informatie over uitzonderingen de website [digitoegankelijk.nl](https://www.digitoegankelijk.nl).

Testen gebeurt voor een groot deel handmatig en aan de hand van een steekproef. Ondanks alle zorgvuldigheid bij het samenstellen van de steekproef en het onderzoek kan het zijn dat een probleem niet gesignaleerd wordt. Ook kan het zijn dat een punt in de toekomst anders beoordeeld wordt omdat technologieën en hulpapparatuur doorontwikkeld worden.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de evaluatiemethode [WCAG-EM 1.0](#).

3.2 Steekproef

Het onderzoek betreft in de regel een steekproef van de website. De resultaten worden niet uitputtend beschreven: als een type toegankelijkheidsprobleem zich op meerdere pagina's voordoet, dan worden hiervan één of enkele voorbeelden gegeven.

pagina	URL
Een beslisboom 2 (bb-leningaanvraag)	https://www.apeldoorn.nl/ter/bb-leningaanvraag
Productpagina (Rijbewijs)	https://www.apeldoorn.nl/rijbewijs

Account registreren raadsinformatiesystemen	https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/register
Jenny Elbertsen raadsinformatiesystemen	http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/councilperiod/action=view/cp=7/cpm=154
Raad 2018-2020 raadsinformatiesystemen	http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/councilperiod
Dossier raadsinformatiesystemen	http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/dossier/action=view/ds=1
Zoeken raadsinformatiesystemen	http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/search/action=simple
Uitgebreid zoeken raadsinformatiesystemen	http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/search/action=search
Vragen raadsinformatiesystemen	http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/questions
Overzicht raadsinformatiesystemen	http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/menu/tab=1
Video's (Binnenstad Corona vrij)	https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproof
Formulier (Buitenlijn)	https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlijn-form
Verzamelpagina Samen055 (zorg ondersteuning)	https://www.apeldoorn.nl/samen055-zorg-en-ondersteuning
Algemene pagina Samen055 (Verhalen)	https://www.apeldoorn.nl/samen055-verhalen-we-hoopen-op-een-kindje-in-ons-leven
Algemene pagina (Trouwambtenaren)	https://www.apeldoorn.nl/ter/trouwambtenaren/Dorianne-van-den-Brink.html
Productinfo	https://www.apeldoorn.nl/evenementenvergunning

(Evenementenvergunning)	
Toegankelijk alternatief voor pdf (Buitenlijn)	https://www.apeldoorn.nl/buitenlijn-meubilair
Tabel en afbeeldingen, veel wit (Contact wijk)	https://www.apeldoorn.nl/Contact-met-uw-wijk
Tabel (Markten)	https://www.apeldoorn.nl/markten
Themapagina (Energie)	https://www.apeldoorn.nl/energie
Een beslisboom (geldlening-stadsbank)	https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank
Jaarrekening 2019 (pdf)	https://www.apeldoorn.nl/ter/politiekenorganisatie/Beleid-en-financien/ter/fl-jaarrekening-2019
Koopcontract (pdf)	https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavel_s_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/concept-koopcontract.pdf
Biedformulier (pdf)	https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavel_s_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/biedformulier.pdf
Raadsvergadering met video	http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551
Agenda raadsvergadering	https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814
Agenda raadsinformatiesystemen	http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda
Homepagina raadsinformatiesystemen	http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage
Zoeken Samen055	https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055-zoeken?q=afva

	l
Zoeken Gemeentedeel	<a href="https://www.apeldoorn.nl/ter/zoeken2?onlycollectio
n=&q=horeca&zoeken=Zoeken">https://www.apeldoorn.nl/ter/zoeken2?onlycollectio n=&q=horeca&zoeken=Zoeken
Corona Engelsih	https://www.apeldoorn.nl/corona-english
Contact Samen055	https://www.apeldoorn.nl/samen055-contact
Hulp bij het huishouden	https://www.apeldoorn.nl/hulp-bij-het-huishouden
Homepage Samen055	https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055
Nieuwsbericht	<a href="https://www.apeldoorn.nl/ter/Actueel/2020/mei/Duideli
jkheid-over-projecten-in-de-binnenstad-in-november.ht
ml">https://www.apeldoorn.nl/ter/Actueel/2020/mei/Duideli jkheid-over-projecten-in-de-binnenstad-in-november.ht ml
Overall contact	https://www.apeldoorn.nl/contact
Special (in voorbereiding op nieuwe vormgeving)	https://www.apeldoorn.nl/binnenstad
Home	https://www.apeldoorn.nl/

3.3 Gebruikte systemen

Bij het testen zijn de volgende besturingssystemen, browsers en hulpsoftware gebruikt:

- Android 9, Chrome 83
- Windows 10, Edge
- iPad 13, Safari 13.1
- macOS Catalina (10.15.5), Chrome 83
- macOS Catalina (10.15.5), Mozilla Firefox 77

We hebben gebruikgemaakt van de meest recente versies van deze browser/platform-combinaties. We hebben getest in privé/incognito-modus, zonder extensies of add-ons en met de standaardinstellingen.

3.4 Technologieën waarop wordt gesteund

- HTML 5
- CSS
- WAI-ARIA
- ECMAScript 5
- DOM

4 Bevindingen per succescriterium

4.1 WCAG 2.0

Hieronder zijn de bevindingen per succescriterium van WCAG 2.0 genoteerd.

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze.

Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudiger taal

Succescriterium 1.1.1: Niet-tekstuele content

Alle niet-tekstuele content die aan de gebruiker wordt gepresenteerd, heeft een tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient, behalve voor de hierna vermelde situaties: 'Bedieningselementen, invoer', 'Op tijd gebaseerde media', Test, Zintuiglijk, CAPTCHA, Decoratie, opmaak, onzichtbaar. (Dit is een verkorte tekst, het hele succescriterium staat op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#text-equiv>).

1. Op elke pagina met groene huisstijl staat een logo van de gemeente. In dit logo is de tekst 'Apeldoorn' zichtbaar. Deze tekst komt echter niet terug in de alternatieve tekst van het logo (`alt="Ga naar de homepage"`). Voor afbeeldingen, met name logo's, geldt dat alle tekst in een afbeelding terug moet komen in de alternatieve tekst.
  - Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)
2. Op de homepagina staat een afbeelding met een overbodige alt-tekst. Het gaat

om de afbeelding van de Engelse vlag. De afbeelding zit in een link met `aria-label="Corona information in English"`. Een aria-label overschrijft alles wat er onder valt. De afbeelding binnen de link heeft een `title`-attribuut en `alt`-attribuut met dezelfde tekst als het aria-label. Deze afbeelding is decoratief en dient een lege `alt` te hebben. De titel is overbodig. Deze combinatie van aria-label, `alt` en titel komt op alle afbeeldingen van de homepagina voor.

- Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)
3. Op de homepagina staat een afbeelding met tekst 'Alleen samen krijgen we corona onder controle'. De `alt`-tekst van deze afbeelding luidt: 'Coronahulp voor en door Apeldoorn'. Voor de afbeeldingen van tekst geldt dat de tekst op de afbeelding in de `alt` tekst dient terug te komen. Dit is een afbeelding van tekst en wordt ook onder 1.4.5 genoemd.
- Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)
4. Op de homepagina staat een groene afbeelding tegenover 'Coronahulp voor en door Apeldoorn'. Dit is een afbeelding die ook als een link dient. De afbeelding heeft geen `alt` attribuut. De link heeft geen tekst. Hiermee voldoet het ook niet aan succescriterium 2.4.4 Linkdoel. Hier wordt aangeraden om de afbeelding te voorzien van een lege `alt` (`alt=""`) en de link te combineren met de link die er meteen na volgt.
- Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)
5. Op de pagina 'Binnenstad' staat een afbeelding van een kaart. Deze afbeelding heeft geen `alt`-attribuut.
- Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)
6. Op pagina 'Binnenstad' staat een afbeelding van een kaart. Deze afbeelding heeft geen `alt`-attribuut. Nu wordt een lange bestandsnaam voorgelezen. Deze kaart heeft 13 donkerblauw stippen. Bij het klikken op zo'n stip, opent een kaartje met

informatie over dit object. Deze informatie staat niet op de pagina. Dit is een voorbeeld van een ontoegankelijke kaart. Deze informatie dient in tekst uitgeschreven te worden.

- Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)
7. Op pagina 'Binnenstad' staat een afbeelding van een kaart. Deze kaart heeft 13 donkerblauwe stippen. Bij het klikken op zo'n stip, opent een kaartje met informatie over dit object. In het kaartje staat een afbeelding. Al deze afbeeldingen missen alt attributen.
- Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)
8. Op pagina 'Geldlening Stadsbank' als de pagina op 320px wordt bekeken, verschijnt een knop om mobiele navigatie te openen. Deze knop heeft een afbeelding van drie streepjes. Als op deze knop geklikt wordt, verandert de afbeelding in een kruisje. Deze afbeeldingen dienen een tekstueel alternatief te hebben. Deze knop wordt onder meerdere succescriteria genoemd.
- Op pagina: [Een beslisboom \(geldlening-stadsbank\) \(https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank\)](https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank)
9. Op deze pagina vanaf stap 2 verschijnt een extra sectie met 'Beantwoorde vragen'. Alle vragen hebben een icoontje van een pijltje naar links. Dit pijltje suggereert dat de gebruiker terug kan keren naar de vorige vraag. Deze informatie is niet aan een blinde gebruiker gecommuniceerd. Geef dit pijltje een tekstalternatief.
- Op pagina: [Een beslisboom 2 \(bb-leningaanvraag\) \(https://www.apeldoorn.nl/ter/bb-leningaanvraag\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/bb-leningaanvraag)
10. Op pagina 'Energie' heeft elk bericht een afbeelding. Deze decoratieve afbeeldingen zijn als achtergrondafbeeldingen met CSS toegevoegd. Echter, elk

div-element waar deze achtergrond op zit heeft een alt-attribuut. Dit attribuut in dit scenario is overbodig en dient te worden verwijderd. Het title-attribuut is ook overbodig.

- Op pagina: [Themapagina \(Energie\) \(https://www.apeldoorn.nl/energie\)](https://www.apeldoorn.nl/energie)

11. Op de pagina 'Rijbewijs' onder 'Verlengen online' staat een link naar een externe website. Deze link heeft een icoontje dat aangeeft dat dit een externe link is. Deze informatie is kennelijk belangrijk genoeg om hier een icoontje voor te gebruiken. Echter deze informatie is niet in tekst beschikbaar. Een gebruiker van een screen reader krijgt nu een andere content voorgelezen dan een ziende gebruiker. Geeft dit icoontje een tekstalternatief. Dat kan bijvoorbeeld door een extra span-element toe te voegen met tekst.

- Op pagina: [Productpagina \(Rijbewijs\) \(https://www.apeldoorn.nl/rijbewijss\)](https://www.apeldoorn.nl/rijbewijss)

12. Op pagina 'Rijbewijs' staan onderwerpen met een groen icoontje met een plusje erop. Dit icoontje geeft aan dat deze onderwerpen ingeklapt en uitgeklaapt kunnen worden. Deze informatie is evenmin aan de screenreader gebruiker gecommuniceerd. Gebruik hier het `aria-expanded`-attribuut om aan te geven dat deze elementen uitklapbaar zijn.

- Op pagina: [Productpagina \(Rijbewijs\) \(https://www.apeldoorn.nl/rijbewijss\)](https://www.apeldoorn.nl/rijbewijss)

13. Op het oranje deel van de website staan twee logo's: het logo van 'Samen 055' en het logo van 'Apeldoorn'. Beide alt-teksten bevatten het woordje 'logo'. Dit is overbodig omdat de screenreaders de afbeeldingen als afbeeldingen aankondigen. Deze logo's maken deel uit van links. Het zou beter zijn om de alt-teksten te formuleren 'Samen 055, ga naar homepagina'. Hiermee is niet alleen de betekenis van het logo verklaard, maar wordt ook een linkdoel gegeven aan deze links die verder geen andere tekst bevatten.

- Op pagina: [Homepage Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen)

055)

14. Op deze pagina staan vijf oranje iconen en een groen icoon. Deze afbeeldingen zijn decoratief en dienen lege alt-attributen te hebben.
  - Op pagina: Homepage Samen055 (<https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055>)
15. Op pagina 'Zorg en ondersteuning' verschijnt extra content als men op de oranje rondjes met een 'i' erop klikt. Om deze content te sluiten is een knop aangeboden met een afbeelding van een kruisje. Deze afbeeldingen hebben geen tekst alternatief. Op deze manier is het voor een screen reader niet duidelijk wat deze knoppen doen.
  - Op pagina: Verzamelpagina Samen055 (zorg ondersteuning) (<https://www.apeldoorn.nl/samen055-zorg-en-ondersteuning>)
16. Op deze pagina <https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055> staan drie decoratieve afbeeldingen met alt teksten die de links onder deze afbeeldingen herhalen. De alt teksten dienen hier leeg gelaten te worden. Ook op deze pagina staan decoratieve iconen met afbeeldingen van envelop en telefoon die een lege `alt=""` dienen te hebben.
  - Op pagina: Contact Samen055 (<https://www.apeldoorn.nl/samen055-contact>)
17. Op de pagina met zoekresultaten, tegenover de gevonden items staat een icoontje met `alt="Filetype icon for html"`. Dit icoontje is decoratief en voegt niets toe aan de content van de pagina. Het alt-attribuut dient hier leeg gelaten te worden.
  - Op pagina: Zoeken Gemeenteddeel (<https://www.apeldoorn.nl/ter/zoeken2?onlycollection=&q=horeca&zoeken=Zoeken>)
18. Op de homepagina van raadsinformatiesysteem staat een logo met tekst

'Apeldoorn'. De alt-tekst van deze afbeelding luidt: 'Parlaeus'. Hier dient het alt-attribuut minimaal 'Apeldoorn' te bevatten.

- Op pagina: Homepagina raadsinformatiesystemen (<http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage>)
19. Op deze pagina staan icoontjes van play knoppen. Zie onder 'Opening'. Dit is een link zonder tekst en een afbeelding zonder tekstalternatief. Deze bevinding is ook onder 2.4.4. – Linkdoel genoemd.
- Op pagina: Agenda raadsinformatiesystemen (<http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda>)
20. Op de zoekresultatenpagina van de raadsinformatiesystemen, in de zoekresultaten staat bij sommige resultaten een icoontje van een camera. Dit icoontje moet aangeven dat dit een multimediacontent is. Deze afbeelding heeft geen tekst alternatief. In sommige gevallen volgt er meteen een andere link onder met een icoontje van een pdf waar wel een goed `alt="pdf"` aan zit. Voor een ziende gebruiker is het meteen duidelijk dat de eerst link naar een video gaat en de tweede naar een pdf. Een blinde gebruiker mist een deel van deze informatie.
- Op pagina: Zoeken raadsinformatiesystemen (<http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/search/action=simple>)
21. Op pagina 'Raad 2018-2020' staan foto's van de raadsleden. Elke persoon heeft een foto en tekstuele toelichting. De alt tekst van de foto herhaalt de naam van de persoon die meteen na de foto volgt. Om deze manier wordt de naam twee keer voorgelezen. Hier kan gekozen worden om deze foto's als decoratief te beschouwen en de alt tekst leeg te laten (`alt=""`)
- Op pagina: Raad 2018-2020 raadsinformatiesystemen (<http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/councilperiod>)
22. Op deze pagina, op het tabblad 'Vergadering' hebben meerdere items (zie bijvoorbeeld 1, 1a, 1b, 1c) secties die in- en uitgeklapt kunnen zijn. Deze informatie is

aan de ziende gebruiker gecommuniceerd met een icoontje die naar beneden wijst als de sectie dicht is en naar rechts als de sectie open is. Gebruik hier het `aria-expanded`-attribuut om aan te geven of de sectie dicht of open is.

Ook op dezelfde pagina staat een icoontje van een klokje dat de duur van elk item aangeeft. Een blinde gebruiker hoort nu alleen: '31:15', '40:57' ets. Geef dit icoontje tekst alternatief zodat iedereen van dezelfde informatie wordt voorzien.

- Op pagina: [Raadsvergadering met video \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551)

23. In het pdf-document 'Biedformulier' staan afbeeldingen van logo's. Deze afbeeldingen hebben geen alternatieve teksten.

- Op pagina: [Biedformulier \(pdf\) \(https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavels_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/biedformulier.pdf\)](https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavels_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/biedformulier.pdf)

24. In het pdf-document 'Jaarrekening 2019' missen afbeeldingen tekstalternatieven. Het gaat om beide decoratieve en informatieve afbeeldingen.

- Op pagina: [Jaarrekening 2019 \(pdf\) \(https://www.apeldoorn.nl/ter/politiekenorganisatie/Beleid-en-financien/ter/fl-jaarrekening-2019\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/politiekenorganisatie/Beleid-en-financien/ter/fl-jaarrekening-2019)

Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

Succescriterium 1.2.1: Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Voor media met vooraf opgenomen louter-geluid en vooraf opgenomen louter-videobeeld is het volgende waar, behalve als de audio of video een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld: 'vooraf opgenomen louter-tekst', 'Vooraf opgenomen louter-videobeeld'. (Dit is een verkorte tekst, het hele succescriterium staat

op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#media-equiv>).

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.2.2: Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle vooraf opgenomen audiocontent in gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

1. Op deze pagina 'Video: hoe houden we de binnenstad coronaproef' staat een aantal video's. Deze video's voldoen niet aan meerdere succescriteria. Onder dit succescriterium valt de ondertiteling. De bezoekers die doof of slechthorend zijn missen een deel van de informatie. De ondertiteling is aanwezig en er is duidelijk moeite genomen om de gesproken teksten handmatig te ondertitelen.
  - Op pagina: [Video's \(Binnenstad Corona vrij\) \(https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproef\)](https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproef)

Succescriterium 1.2.3: Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

Er wordt een alternatief voor op tijd gebaseerde media of audiodescriptie van de vooraf opgenomen videocontent geleverd voor gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

1. Op deze pagina 'Video: hoe houden we de binnenstad coronaproef' staat een aantal video's. Deze video's voldoen niet aan meerdere succescriteria. Onder dit succescriterium valt audiodescriptie of media-alternatief. Blinde bezoekers zullen teksten die in beeld komen missen. Het kan hierbij gaan om handelingen, personages, scene veranderingen, gezichtsuitdrukkingen, tekst op het scherm en andere visuele content, mits deze belangrijk is. Aan dit succescriterium kan worden voldaan door een audiodescriptie toe te voegen aan de video's. Audiodescriptie is gesproken tekst (een tweede audiospoor) die is toegevoegd

aan het standaard audiospoor om belangrijke visuele details te beschrijven, die niet vanuit het standaard audiospoor alleen te begrijpen zijn. Een uitgeschreven tekst is onder dit succescriterium ook toegestaan. Echter succescriterium 1.2.5 is strenger en eist dat er audiodescriptie aangeboden wordt.

- Op pagina: [Video's \(Binnenstad Corona vrij\) \(https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproef\)](https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproef)

Succescriterium 1.2.4: Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.2.5: Audiodescriptie (vooraf opgenomen)

Er wordt een audiodescriptie geleverd voor alle vooraf opgenomen videocontent in gesynchroniseerde media.

1. Op deze pagina 'Video: hoe houden we de binnenstad coronaproef' staat een aantal video's. Deze video's voldoen niet aan meerdere succescriteria. Onder dit succescriterium valt audiodescriptie. In alle video's op deze pagina komt informatie in beeld die niet wordt uitgesproken. Onder niveau AA kan niet worden volstaan met een alternatief, maar is audiodescriptie vereist.

- Op pagina: [Video's \(Binnenstad Corona vrij\) \(https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproef\)](https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproef)

2. Wie er spreekt is niet in alle video's duidelijk voor mensen die niet kunnen zien.

Zo spreken in de eerste video de burgemeester en een agent door elkaar. Voor een blinde gebruiker is het niet duidelijk wie nu aan het woord is.

- Op pagina: [Video's \(Binnenstad Corona vrij\) \(https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproef\)](https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproef)

ideo-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproof)

3. Ook in de video's met de raadsvergaderingen wordt niet aan aangegeven welke spreker aan het woord is voor mensen die niet kunnen zien.
  - Op pagina: Raadsvergadering met video (<http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551>)

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

Succescriterium 1.3.1: Info en relaties

Informatie, structuur, en relaties overgebracht door presentatie kunnen door software bepaald worden of zijn beschikbaar in tekst.

1. Op de homepage onder 'Wat speelt er in Apeldoorn?' staat een aantal berichten. De koppen van deze berichten, zie bijvoorbeeld 'Burgemeester Heerts reikt lintjes uit' zijn niet als koppen opgemaakt. Deze teksten zien eruit als koppen en hebben een functie van een kop omdat ze iets zeggen over de content die eronder volgt. Verander deze links in kop 3 of sluit deze links in kop 3.
  - Op pagina: Home (<https://www.apeldoorn.nl/>)
2. Op pagina 'Binnenstad' onder de kop 'Overzicht nieuwsbrieven' worden h3 elementen gebruikt voor de links naar de nieuwsbrieven van verschillende maanden. Een kop dient altijd content onder zich te hebben. Op de pagina 'Rijbewijs' hebben koppen met een groen plusje weliswaar ook geen zichtbare content onder zich. Deze content is er wel en is verborgen in het deel dat uitklapt. De koppen op pagina 'Binnenstad' zijn links naar andere webpagina's. Semantisch klopt hier het gebruik van h3 elementen niet.

- Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)
3. Op deze pagina heeft elke vraag in de beslisboom twee radiobuttons voor antwoorden. Deze vraag en de radiobuttons zijn niet in een groep gecodeerd. Gebruik een fieldset om deze elementen te groeperen waarbij de vraag in een legend gezet kan worden.
- Op pagina: [Een beslisboom \(geldlening-stadsbank\) \(https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank\)](https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank)
4. Op pagina 'Geldlening Stadsbank' staat een zoekbalk. Het invoerveld heeft geen label die in de code geassocieerd is met dit invoerveld. Er is een label met `for="searchInput"` aanwezig. Er is echter geen invoerveld met een `id="searchInput"`.
- Op pagina: [Een beslisboom \(geldlening-stadsbank\) \(https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank\)](https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank)
5. In de beslisboom staat de uitslag met de tekst 'U komt niet in aanmerking voor een lening..' in een h2 element. Dit is geen kop en dient omgezet te worden in een bijvoorbeeld een p element.
- Op pagina: [Een beslisboom 2 \(bb-leningaanvraag\) \(https://www.apeldoorn.nl/ter/bb-leningaanvraag\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/bb-leningaanvraag)
6. Op de pagina 'Rijbewijs' is een kop 3 gebruikt om een melding op te maken. Deze melding begint met 'Let op:..'. Gebruik hiervoor geen h3 element maar een alinea die vervolgens vetgedrukt en rood gemaakt kan worden met CSS. Hier kan 'Let op' met strong element opgemaakt worden om nadruk te leggen op deze woorden.
- Op pagina: [Productpagina \(Rijbewijs\) \(https://www.apeldoorn.nl/rijbewijss\)](https://www.apeldoorn.nl/rijbewijss)
7. Op deze pagina staan onderwerpen die in- en uitgeklapt kunnen worden. In het

uitklapdelen komen kopjes voor die met strong element zijn opgemaakt in plaats van h elementen. Zie bijvoorbeeld 'Verlengen online'. Daar staat 'Hoe werkt het online'. Dit moet een kop zijn in de HTML. Dit komt in alle delen voor.

- Op pagina: [Productpagina \(Rijbewijs\) \(https://www.apeldoorn.nl/rijbewijs\)](https://www.apeldoorn.nl/rijbewijs)
8. Op pagina 'Rijbewijs' onder het onderwerp 'Vermissing of diefstal' staat een datatabel. De kolomkop bestaat uit twee cellen: 'Soort aanvraag' en 'Kosten 2020'. Allen de eerste cel is met de TH-elementen opgemaakt. De tweede cel dient ook uit een TH-element te bestaan.
- Op pagina: [Productpagina \(Rijbewijs\) \(https://www.apeldoorn.nl/rijbewijs\)](https://www.apeldoorn.nl/rijbewijs)
9. Op pagina 'Rijbewijs' staan onderwerpen met een groen icoontje met een plusje erop. Dit icoontje geeft aan dat deze onderwerpen in- en uitgeklapt kunnen worden. De relatie tussen de kop en het deel dat het opent of dicht klapt is niet in de code aangegeven.
- Op pagina: [Productpagina \(Rijbewijs\) \(https://www.apeldoorn.nl/rijbewijs\)](https://www.apeldoorn.nl/rijbewijs)
10. Op deze pagina onder 'Stadsdeelmanagers' staat een lay-out tabel waarin informatie over een persoon wordt getoond. Deze tabel is gecodeerd als een datatabel met gebruik van TH-elementen. Al deze elementen zijn nu leeg. In deze tabel is de naam van de persoon met een strong element opgemaakt. In deze context is deze naam een kop die aankondigt waar onderliggende informatie over gaat. Verander deze namen in kop 3 of kop 4.
- Op pagina: [Tabel en afbeeldingen, veel wit \(Contact wijk\) \(https://www.apeldoorn.nl/Contact-met-uw-wijk\)](https://www.apeldoorn.nl/Contact-met-uw-wijk)
11. Op deze pagina <https://www.apeldoorn.nl/evenementenvergunning> staat ook een tabel onder 'Kosten'. Dit is een datatabel waarin de kolomkoppen niet zijn

opgemaakt met de TH-elementen.

- Op pagina: [Productinfo \(Evenementenvergunning\) \(https://www.apeldoorn.nl/evenementenvergunning\)](https://www.apeldoorn.nl/evenementenvergunning)
12. De zoekbalk mist een invoerveld een label. Er is in de code een label aanwezig. Echter het label heeft een `for`-attribuut met een waarde die nergens op de pagina voorkomt.
- Op pagina: [Homepage Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055)
13. Op deze pagina staat een zoekbalk. De knop om de zoekactie uit te voeren heeft geen tekst. De afbeelding die als enige aanwijzing dient om het doel van deze knop te identificeren heeft geen tekstalternatief. Het is een svg-afbeelding die geen alt attribuut kan hebben. Deze knop heeft een titel maar dit wordt niet als een volwaardig alternatief gezien. Hier wordt aangeraden om tekst aan de knop toe te voegen en deze tekst met CSS te verbergen.
- Op pagina: [Homepage Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055)
14. Op pagina 'Zorg en ondersteuning', aan de linkerkant staan vier rondjes met labels om de inhoud van de pagina te filteren. Deze invoervelden vormen samen een groep en dienen als dusdanig te worden gecodeerd. Dit kan door bijvoorbeeld een fieldset te gebruiken met een legend element die de naam aan deze groep geeft of door `rol="group"`. Vergeet in de tweede geval ook niet de naam aan de groep te geven.
- Op pagina: [Verzamel pagina Samen055 \(zorg ondersteuning\) \(https://www.apeldoorn.nl/samen055-zorg-en-ondersteuning\)](https://www.apeldoorn.nl/samen055-zorg-en-ondersteuning)
15. Op deze pagina staat een formulier waar een van de checkboxes niet gebonden is met zijn label. Het gaat om het label 'Anoniem melden?'. Het label heeft een `for`-attribuut 'melderGeslacht' en het id van de input is 'anoniemMelden'. Zorg ervoor

dat de waarde in deze 'for en id' constructie overeenkomen. Het label met `for="melderGeslacht"` komt op deze pagina twee keer voor.

- Op pagina: [Formulier \(Buitenlijn\) \(https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlijnn-form\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlijnn-form)
16. De zoekresultaten in het deel 'Samen 055' geven artikelen terug die bestaan uit een oranje kop met een alinea en een lees meer link. De oranje tekst is duidelijk een kop omdat het iets vertelt over de inhoud daaronder. Het is echter niet als een kop opgemaakt.
- Op pagina: [Zoeken Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055-zoeken?q=afval\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055-zoeken?q=afval)
17. Op de homepagina van de raadsinformatiesystemen staat een zoekbalk met een invoerveld zonder label. Er is geen zichtbare label en evenmin een label in de code. Gebruikers van hulpsoftware weten niet waar dit invoerveld voor is.
- Op pagina: [Homepagina raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage)
18. Op de 'Uitgebreid zoeken' pagina van het raadsinformatiesysteem staan drie invoervelden zonder labels die in de code gekoppeld zijn aan deze invoervelden. Het gaat om 'Zoekwoorden', 'Periode van' en 'Periode tot'.
- Op pagina: [Uitgebreid zoeken raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/search/action=search\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/search/action=search)
19. Ook hier staan invoervelden zonder labels op. Het gaat om 'e-mailadres' en 'wachtwoord'. Overigens, er bestaat geen attribuut 'label' op een invoerveld zoals hier is gebruikt: `input label="Wachtwoord"`.
- Op pagina: [Account registreren raadsinformatiesystemen \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/register\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/register)
20. Op deze pagina, op het tabblad 'Vergadering', als items 1, 1a, 1b, 1c ets worden

uitgeklapt verschijnt een kop 'Documenten'. Het is de bedoeling dat er onder deze kop een lijst met documenten komt te staan. Deze kop is echter niet als kop opgemaakt.

- Op pagina: [Agenda raadsvergadering \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814)

21. Op deze pagina, op het tab 'Detail' staat een simpele tabel waarin 'Datum', 'Tijdstip' en 'Commissie' koppen zijn. Echter zijn deze kopcellen niet met de TH-elementen opgemaakt.

- Op pagina: [Raadsvergadering met video \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551)

22. Op deze pagina staan drie tabkoppen 'Vergadering', 'Stukken' en 'Details'. Deze koppen moeten relatie hebben met de tabpanelen eronder. Om deze relatie aan te geven worden aria-controls attributen gebruikt. Echter de tabkop 'Vergadering' heeft een `aria-controls="agenda"`. Deze waarde komt nergens in de id's op deze pagina voor.

- Op pagina: [Raadsvergadering met video \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551)

23. In pdf kloppen de koppen niet. Zo begint het document met 'Koopovereenkomst' opgemaakt als een p-element. Alle artikelen (pagina 1 t/m 6) zijn tevens p-elementen die onderstreept zijn om ze opvallende styling te geven. De kop 1 in dit document is de laatste alinea op pagina 7.

- Op pagina: [Koopcontract \(pdf\) \(https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavels_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/concept-koopcontract.pdf\)](https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavels_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/concept-koopcontract.pdf)

24. De lijsten zijn niet overal als correcte lijsten opgemaakt. Zie bijvoorbeeld de lijst

op pagina 1, onder 'Partijen'. Deze lijst bestaat uit twee aparte lijsten. Het eerste lijstitem bestaat uit een li-element en een p-element. Het tweede lijstitem bestaat uit drie p-elementen. Een andere lijst op deze pagina onder 'Considerans' is helemaal geen lijst. Hier zijn de lijstitems gemaakt van p-elementen en streepjes. Zie ook een foute lijst onder 'Artikel 11'.

- Op pagina: [Koopcontract \(pdf\) \(https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavels_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/concept-koopcontract.pdf\)](https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavels_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/concept-koopcontract.pdf)

25. Het pdf-document 'Jaarrekening 2019' heeft geen tags (codelaag) en daardoor is er voor hulpsoftware zoals screenreaders geen informatie beschikbaar om de pdf te interpreteren. Deze codelaag wordt aangemaakt in het bronbestand (bijvoorbeeld Word of InDesign) en moet van daaruit goed worden geëxporteerd. Wanneer de codelaag aanwezig is en aan de richtlijnen voldoet, kan hulpsoftware de inhoud juist weergeven voor de gebruiker, zoals ook bij goed opgebouwde HTML-pagina's het geval is.

- Op pagina: [Jaarrekening 2019 \(pdf\) \(https://www.apeldoorn.nl/ter/politiekenorganisatie/Beleid-en-financien/ter/fl-jaarrekening-2019\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/politiekenorganisatie/Beleid-en-financien/ter/fl-jaarrekening-2019)

Succescriterium 1.3.2: Betekenisvolle volgorde

Als de volgorde waarin content wordt gepresenteerd van invloed is op zijn betekenis, kan een betekenisvolle leesvolgorde door software bepaald worden.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.3.3: Zintuiglijke eigenschappen

Instructies die geleverd worden om content te begrijpen en te bedienen zijn niet alleen afhankelijk van zintuiglijke eigenschappen van componenten zoals vorm, omvang, visuele locatie, oriëntatie of geluid.

1. Op elke pagina van de website staat een functionaliteit om de tekstgrootte aan te passen. Deze functionaliteit bestaat uit drie letters 'A' die van elkaar verschillen in omvang. De tekstgrootte is hier aangepast met CSS. Als CSS wordt uitgezet, treedt er verlies van functionaliteit. Een screenreader die CSS niet leest zal niet kunnen begrijpen wat het verschil is tussen deze drie letters. Als linkdoel is tekst 'A' tevens onvoldoende. Deze bevinding wordt ook onder 2.4.4 Linkdoel genoemd.
  - Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

Succescriterium 1.4.1: Gebruik van kleur

Kleur wordt niet als het enige visuele middel gebruikt om informatie over te brengen, een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of een visueel element te onderscheiden.

1. Als het formulier op deze pagina met foutieve waarden wordt verstuurd, krijgt de gebruiker een nieuwe pagina te zien met een foutmelding 'Er is een fout opgetreden (500). De pagina kan niet worden gevonden. Dit kan komen door een technisch probleem. U kunt terug naar de homepage'. De link 'de homepage' is niet onderstreept en is alleen in kleur (#0072bc) te onderscheiden van de rest van de tekst. Slechtziende gebruikers zullen deze link niet als link kunnen onderscheiden en kunnen potentieel meer moeite hebben om terug naar de homepagina te keren.
  - Op pagina: [Formulier \(Buitenlijn\) \(https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlij-n-form\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlij-n-form)
2. Op deze pagina <http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/calendar> op donderdag 2 juli

hebben alle vier items in de agenda verschillende kleur rand aan de linkerkant. Het is niet duidelijk welke informatie deze kleur moet aangeven. Als het enkel ter decoratie dient, dan valt het buiten de succescriteria van WCAG. Als deze informatie betekenis heeft, heeft het alternatief nodig om deze informatie aan de kleurenblinden te communiceren.

- Op pagina: [Agenda raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda)
3. Op deze pagina staan drie links die verschillende secties openen. Het gaat om 'Omwonendenoverleg', 'Nieuwsbrieven' en 'Documenten'. De actieve link onderscheidt zich van de rest alleen in kleur. Dit verschil zullen mensen die kleurenblind of slechtzienden niet kunnen waarnemen. Gebruik hier `aria-current="page"` om de actieve link aan te geven.
- Op pagina: [Dossier raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/dossier/action=view/ds=1\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/dossier/action=view/ds=1)
4. Op deze pagina staat een diagram met groene en rode kleur. Hier wordt informatie alleen in kleur overgebracht en kan mogelijk niet waargenomen worden door slechtziende of kleurenblinde gebruiker.
- Op pagina: [Raad 2018-2020 raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/councilperiod\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/councilperiod)
5. Op de registratie-pagina van het raadsinformatiesysteem staat een groene link (tekst: 'naar') in de lopende tekst. Hierdoor is dit niet voor iedereen duidelijk. Voeg bijvoorbeeld onderstreping toe om duidelijk te maken dat het om een link gaat.
- Op pagina: [Account registreren raadsinformatiesystemen \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/register\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/register)

Succescriterium 1.4.2: Geluidsbediening

Als een geluidswaargave op een webpagina automatisch meer dan 3 seconden speelt, is

er of een mechanisme beschikbaar om de geluidswaergave te pauzeren of te stoppen, of er is een mechanisme beschikbaar om het geluidsvolume onafhankelijk van het overall systeemvolume te regelen.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.4.3: Contrast (minimum)

De visuele waergave van tekst en afbeeldingen van tekst heeft een contrastverhouding van ten minste 4,5:1, behalve in de volgende gevallen: 'Grote tekst', 'Incidenteel', 'Logotypes'. Dit is een verkorte tekst van het succescriterium. De begrippen zijn gedefinieerd. Zie hiervoor: <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#visual-audio-contrast>

1. Op de homepagina staat een afbeelding met tekst 'Fiets 'em er in'. Boven deze afbeelding staat een witte tekst. Als de website bekeken wordt op 320px breedte loopt deze witte tekst over witte delen van de foto eronder. Hierdoor wordt deze tekst onleesbaar.
  - Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)
2. Op pagina 'Binnenstad' staat een sectie om je in te schrijven voor een nieuwsbrief. De knop 'Inschrijven' heeft tekstkleur #1780a0 en de achtergrondkleur #ece8e8. Dit geeft de contrastwaarde van 3,72:1. De placeholder tekst in het e-mailveld heeft tekstkleur #A6A6A6. De contrastwaarde is 2,43:1.
  - Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)
3. De afbeelding van de kaart heeft 13 donkerblauwe stippen. Bij het klikken op zo'n stip, opent een kaartje met informatie over dit object. In het kaartje staat tekst 'Klik op de foto voor vergroting'. Deze tekstkleur is #a9a9a9. De contrastwaarde is 2,35:1.
  - Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)

[w.apeldoorn.nl/binnenstad](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad))

4. Op pagina 'Geldlening Stadsbank' als de pagina bekeken wordt op 320px komen de links 'Lees voor' en 'Contact' op een oranje (#eb5e13) achtergrond te staan. De contrastwaarde is 3,4:1. De combinatie van oranje en witte tekst komt ook op deze pagina voor als de icoontjes met 'i' worden aangeklikt.
  - Op pagina: [Een beslisboom \(geldlening-stadsbank\)](https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank) (<https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank>)
5. De contrastwaarde van witte tekst op op oranje knop 'Verder' is 3,77:1. Dit geldt voor alle oranje knoppen.
  - Op pagina: [Een beslisboom 2 \(bb-leningaanvraag\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/bb-leningaanvraag) (<https://www.apeldoorn.nl/ter/bb-leningaanvraag>)
6. Op deze pagina <https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055> staan drie letters om de grootte van de tekst aan te passen. De eerste letter 'A' heeft een oranje kleur (#eb5e13). De contrastwaarde is 3,42:1.
  - Op pagina: [Homepage Samen055](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055) (<https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055>)
7. Op de pagina 'Samen 055' in de footer met oranje achtergrond (#EA5F12) staan witte links met opacity:0.7. Het kleurcontrast van deze links als ze 100% witte kleur zouden hebben zou 3,41:1 zijn. Deze waarde moet minimaal 4,5:1 zijn.
  - Op pagina: [Homepage Samen055](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055) (<https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055>)
8. Als de website bekeken wordt in een schermresolutie van 1024 bij 768 en ingezoomd is op 200% dan lopen de lichtgroene links in de footer boven de witte achtergrond van de pagina. De tekstkleur is #c0decf. Er wordt aangeraden om deze links dezelfde donkergroene achtergrond te geven die de footer heeft (#007836). Dit gebeurt ook op de pagina's met oranje achtergrond kleur in de footer.

- Op pagina: [Algemene pagina Samen055 \(Verhalen\)](https://www.apeldoorn.nl/samen055-verhalen-we-hoopten-op-een-kindje-in-ons-leven) (<https://www.apeldoorn.nl/samen055-verhalen-we-hoopten-op-een-kindje-in-ons-leven>)
9. Op pagina 'Zorg en ondersteuning' heeft de titel van de pagina witte kleur op een lichtgrijze achtergrond (#e7e7e7). De contrastwaarde hier is 1,23:1.
- Op pagina: [Verzamel pagina Samen055 \(zorg ondersteuning\)](https://www.apeldoorn.nl/samen055-zorg-en-ondersteuning) (<https://www.apeldoorn.nl/samen055-zorg-en-ondersteuning>)
10. De oranje kleur #eb5e13 als het gebruikt wordt in teksten met normale lettergrootte en niet vetgedrukt geeft onvoldoende contrast. Zie bijvoorbeeld pagina 'Hulp bij het huishouden'. Onder de kop 'Ook interessant' staan oranje teksten ('Wasservice..', 'Hukpmiddelen...', 'Begeleiding'). Deze teksten met lettergrootte van 23px hebben contrastwaarde van 3,41:1. De kop erboven 'Ook interessant' is met 32px grootte valt weer buiten deze contrasteis. Hier wordt aangeraden om deze oranjekleur donkerder te maken of alleen tot het logo te beperken.
- Op pagina: [Hulp bij het huishouden](https://www.apeldoorn.nl/hulp-bij-het-huishouden) (<https://www.apeldoorn.nl/hulp-bij-het-huishouden>)
11. Op deze pagina, als 200% wordt ingezoomd, lopen de teksten over de iconen. De teksten met kleur #777 en de iconen met #aaa geven contrastwaarde van 1,92:1. De kleur van de tekst geeft tevens onvoldoende contrast, namelijk 4,47:1.
- Op pagina: [Overzicht raadsinformatiesystemen](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/menu/tab=1) (<http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/menu/tab=1>)
12. In de pdf 'Koopovereenkomst' op pagina 7 staat een alinea met tekst. De tekstkleur is #dedede, de contrastwaarde is 1,3:1.
- Op pagina: [Koopcontract \(pdf\)](https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavels_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/concept-koopcontract.pdf) (https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavels_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/concept-koopcontract.pdf)

Succescriterium 1.4.4: Herschalen van tekst

Behalve voor ondertitels voor doven en slechthorenden en afbeeldingen van tekst, kan tekst zonder hulptechnologie tot 200 procent schalen zonder verlies van content of functionaliteit.

1. Het inzoomen op een mobiel wordt belemmerd door de viewport instellingen (`<meta name="viewport": user-scalable=no, max-width=, maximum-scale=1.0">`).
  - Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)
2. Als de website bekeken wordt in een schermresolutie van 1024 bij 768 en ingezoomd is op 200% dan worden sommige onderdelen van de homepagina onleesbaar. Zo loopt de placeholder tekst uit zijn invoerveld, de tekst in kolommen verdwijnt deels, de sociale iconen zijn niet meer te onderscheiden van elkaar. Op de pagina 'Contact' verdwijnt een deel van de tekst in de blokken die beginnen met 'Afspraak maken'.
  - Op pagina: [Overall contact \(https://www.apeldoorn.nl/contact\)](https://www.apeldoorn.nl/contact)
3. Als de website bekeken wordt in een schermresolutie van 1024 bij 768 en ingezoomd is op 200%, dan worden sommige onderdelen van de pagina onleesbaar. Op deze pagina zijn de knoppen van de 'Lees voor'-functionaliteit niet meer te bedienen.
  - Op pagina: [Algemene pagina Samen055 \(Verhalen\) \(https://www.apeldoorn.nl/samen055-verhalen-we-hoopten-op-een-kindje-in-ons-leven\)](https://www.apeldoorn.nl/samen055-verhalen-we-hoopten-op-een-kindje-in-ons-leven)
4. Op de kalenderpagina van de raadsinformatiesystemen, als 200% wordt ingezoomd, worden de placeholder teksten die de dag en het jaar aangeven onleesbaar. Het broodkruimelpad is tevens onleesbaar.
  - Op pagina: [Agenda raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeu\)](http://apeldoorn.parlaeu)

s.nl/user/agenda)

5. Als de website bekeken wordt in een schermresolutie van 1024 bij 768 en ingezoomd is op 200% dan worden sommige onderdelen van de pagina onleesbaar. Op deze pagina lopen de teksten over de iconen en worden daardoor ook minder goed leesbaar.
  - Op pagina: [Overzicht raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/menu/tab=1\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/menu/tab=1)

Succescriterium 1.4.5: Afbeeldingen van tekst

Als de gebruikte technologieën de visuele weergave tot stand kunnen brengen, wordt tekst gebruikt in plaats van afbeeldingen van tekst om informatie over te brengen, behalve in de volgende gevallen: 'Aanpasbaar' (De afbeelding van tekst kan visueel worden aangepast aan de eisen van de gebruiker), 'Essentieel' (Een specifieke weergave van tekst is essentieel voor de informatie die wordt overgebracht).

1. Op de homepagina staat een afbeelding met tekst 'Alleen samen krijgen we corona onder controle'. Screen reader gebruikers missen deze informatie omdat de alt tekst een andere tekst bevat. Slechtzienden kunnen deze informatie missen omdat ze de tekst niet naar wens kunnen aanpassen zoals vergroten of de kleuren aanpassen. Hier wordt aangeraden om deze tekst als HTML te plaatsen en met CSS dezelfde uiterlijk te creëren als op de afbeelding nu.
  - Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)

Principe 2: Bedienbaar

Componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

Succes criterium 2.1.1: Toetsenbord

Alle functionaliteit van de content is bedienbaar via een toetsenbordinterface zonder dat afzonderlijke toetsaanslagen aan tijd gebonden zijn, behalve als de onderliggende functie een invoer vereist die afhangt van het pad dat de gebruiker aflegt en niet alleen van de eindpunten.

1. In de header van de website staat een knop 'Lees voor'. Als op deze knop geklikt wordt, opent een nieuwe deel met drie knoppen en een slider. Deze slider is niet met toetsenbord te bedienen.
  - Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)
2. Op pagina 'Binnenstad' staat een afbeelding van een kaart. Deze kaart heeft 13 donkerblauwe stippen. Bij het klikken op zo'n stip, opent een kaartje met informatie over dit object. Deze functionaliteit is ontoegankelijk voor toetsenbord gebruikers. Elk kaartje heeft een icoontje van een kruisje om het kaartje te sluiten en knop om het kaartje te vergroten. Deze knoppen zijn gemaakt van klikbare div-elementen met een rol of naam hebben. Hierdoor is de betekenis van deze knoppen onduidelijk voor de hulp technologieën.
  - Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)
3. Op pagina 'Geldlening Stadsbank' als de pagina op 320px wordt bekeken, verschijnt een knop om mobiele navigatie te openen. Deze knop heeft geen interactief element en reageert niet op het toetsenbord. Deze knop wordt onder meerdere succescriteria genoemd.
  - Op pagina: [Een beslisboom \(geldlening-stadsbank\) \(https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank\)](https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank)
4. Op pagina 'Rijbewijs' staan onderwerpen met een groen icoontje met een plusje erop. Dit icoontje geeft aan dat deze onderwerpen in- en uitgeklapt kunnen worden. Deze onderdelen zijn niet met toetsenbord te bedienen.

- Op pagina: [Productpagina \(Rijbewijs\) \(https://www.apeldoorn.nl/rijbewijs\)](https://www.apeldoorn.nl/rijbewijs)

Succescriterium 2.1.2: Geen toetsenbordval

Als de toetsenbordfocus met de toetsenbordinterface verplaatst kan worden naar een component van de pagina, dan kan de focus ook met alleen de toetsenbordinterface weer van dat component weg worden bewogen, en, als er meer nodig is dan de standaard pijl- of tabtoetsen of andere standaard methoden om de focus te verplaatsen, dan wordt de gebruiker geïnformeerd over de manier waarop de focus kan worden verplaatst.

- Geen problemen aangetroffen

Richtlijn 2.2: Genoeg tijd

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te gebruiken.

Succescriterium 2.2.1: Timing aanpasbaar

Voor elke tijdslimiet die door de content wordt ingesteld geldt ten minste een van de volgende zaken: 'Uitzetten', 'Aanpassen', 'Verlengen', 'Real-time uitzondering', 'Essentiële uitzondering', '20 uur uitzondering'. Dit is een verkorte tekst. Deze termen zijn gedefinieerd in de norm, zie hiervoor <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#time-limits>.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 2.2.2: Pauzeren, stoppen, verbergen

Voor alle bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende informatie gelden alle volgende zaken: 'Bewegen, knipperen, scrollen', 'Automatisch actualiserend'. Dit is verkorte weergave van het succescriterium, zie de norm op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#time-limits>

- Geen problemen aangetroffen

Richtlijn 2.3: Toevallen

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen veroorzaakt.

Succescriterium 2.3.1: Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Webpagina's bevatten niets wat meer dan drie keer flitst in enige periode van één seconde of de flits is beneden de algemene flits- en rodeflitsdrempelwaarden.

- Geen problemen aangetroffen

Richtlijn 2.4: Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

Succescriterium 2.4.1: Blokken omzeilen

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen.

1. Op pagina's van 'Samen 055' ontbreken de skiplink.
  - Op pagina: [Homepage Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055)
2. Op de pagina's van de raadsinformatiesystemen ontbreekt een mechanisme om herhalende content over te slaan.
  - Op pagina: [Homepagina raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage)

Succescriterium 2.4.2: Paginatitel

Webpagina's hebben titels die het onderwerp of doel beschrijven.

1. In de <head> van de pagina is <title> opgegeven, alle pagina's hebben `title="Gemeente Apeldoorn"`; hierdoor wordt niet direct aan bezoekers duidelijk gemaakt wat de inhoud van de pagina is. Een goede paginatitel beschrijft de inhoud van de pagina gevolgd door de organisatienaam. In geval van deze website als voorbeeld: 'Rijbewijs - Gemeente Apeldoorn'.
  - Op pagina: [Productpagina \(Rijbewijs\) \(https://www.apeldoorn.nl/rijbewijss\)](https://www.apeldoorn.nl/rijbewijss)
2. De titel in het oranje deel van de website heeft desgelijks op elke pagina dezelfde waarde: 'Samen 055'.
  - Op pagina: [Homepage Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055)
3. Op de 'Agenda' pagina van de raadsinformatiesystemen is de paginatitel niet correct. De titel luidt: 'Menu'. Er ontbreekt een kop 1 op deze pagina. Voor een blinde gebruiker wordt het moeilijk gemaakt om te begrijpen waar deze pagina over gaat. Een extra tekst in de titel zoals 'Overzicht dienstverlening' of zelfs 'Sitemap' zou meer kunnen vertellen over wat er op deze pagina staat.
  - Op pagina: [Agenda raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda)
4. In het pdf-document 'Biedformulier' ontbreekt de titel. Deze kan worden toegevoegd onder Bestand - Eigenschappen.
  - Op pagina: [Biedformulier \(pdf\) \(https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavels_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/biedformulier.pdf\)](https://www.apeldoorn.nl/DATA/TER/projecten/kavels_panden/vastgoed_woonbestemming/fortweg-60/biedformulier.pdf)

Succescriterium 2.4.3: Focus volgorde

Als een webpagina sequentieel genavigeerd kan worden en de navigatiesequenties hebben invloed op de betekenis of het gebruik, dan krijgen focusbare componenten de focus in de juiste volgorde waardoor betekenis en bedienbaarheid behouden blijft.

1. Op de homepagina van de raadsinformatiesystemen, onder de kop 'Vergaderingen' staan drie tabs. De focusvolgorde in deze widget klopt niet. Nu gaat de focus eerst over de tabkoppen ('Laatste vergaderingen', 'Komende vergaderingen' en 'Evenementen' en dan pas zakt het in de inhoud van de tab in. Gebruikers die de website met een toetsenbord bedienen verwachten na de tabkop meteen in de tabcontent te landen.
  - Op pagina: [Homepagina raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage)
2. De voorafgaande bevinding komt ook op deze pagina voor. Daarnaast als de video fullscreen wordt afgespeeld, blijft de focus op de webpagina achter. De video is dan niet meer te bedienen met het toetsenbord.
  - Op pagina: [Raadsvergadering met video \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551)

Succescriterium 2.4.4: Linkdoel (in context)

Het doel van elke link kan bepaald worden uit enkel de linktekst of uit de linktekst samen met zijn door software bepaalde linkcontext, behalve daar waar het doel van de link een dubbelzinnige betekenis zou kunnen hebben voor gebruikers in het algemeen.

1. Op elke pagina van de website staat een functionaliteit om de tekstgrootte aan te passen. Deze functionaliteit bestaat uit drie letters 'A'. Alle drie links bevatten dezelfde tekst 'A'. Om de screenreaders te helpen begrijpen wat deze links bedoelen kan een span element worden toegevoegd aan deze links met verklarende tekst. Deze span's kunnen vervolgens verborgen worden met text-indent of CSS clip methode.

- Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)
2. Op pagina 'Binnenstad' staat een afbeelding van een kaart. Deze kaart heeft 13 donkerblauw stippen. Bij het klikken op zo'n stip, opent een kaartje met informatie over dit object. In het kaartje staat een link met 'Lees meer'. Het doel van deze link is niet duidelijk. Een blinde gebruiker genereert lijsten met links om de pagina te scannen. Dertien keer 'lees meer' als linktekst zorgt voor ontoegankelijke pagina.
    - Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)
  3. Op deze pagina staat een link met linktekst 'hier'. Als linkdoel is dit niet voldoende. De zin luidt: 'dan kunt u hier de raadsbrief lezen.' Hier kan beter het woordje 'raadsbrief' als linktekst dienen.
    - Op pagina: [Nieuwsbericht \(https://www.apeldoorn.nl/ter/Actueel/2020/mei/Duidelijkheid-over-projecten-in-de-binnenstad-in-november.html\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/Actueel/2020/mei/Duidelijkheid-over-projecten-in-de-binnenstad-in-november.html)
  4. Op deze pagina staat een oranje pijl zonder tekst die als knop dient om naar het vorige hoofdstuk te gaan. Deze link heeft een span met tekst 'Vorige hoofdstuk'. Dit is een goede manier om een afbeelding die als een knop dient tekstueel alternatief te bieden. Echter deze span is verborgen voor de hulp-technologieën met `display: "none"`. Een titel attribuut op de link zorgt voor extra informatie maar kan niet als volwaardig alternatief worden gezien. Verwijder `display: "none"` en geef deze span `class="sr-only"` en gebruik hier CSS clip methode om de tekst te verbergen van het scherm. Nog toegankelijker oplossing zou kunnen zijn om deze pijl de tekst van het hoofdstuk te geven, net als bij het volgende hoofdstuk.
    - Op pagina: [Toegankelijk alternatief voor pdf \(Buitenlijn\) \(https://www.apeldoorn.nl/buitenlijn-meubilair\)](https://www.apeldoorn.nl/buitenlijn-meubilair)
  5. Op deze pagina staan iconen voor sociale navigatie. Deze links hebben geen tekst. Er zijn minimaal twee oplossingen mogelijk. Een titel op de link kan beter

vervangen worden door een aria-label. Of elke link kan tekst krijgen die verborgen kan worden met CSS.

- Op pagina: [Homepage Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055)
6. Op de homepagina van raadsinformatiesystemen, in de groene navigatiebalk staat een icoontje van het huisje dat een link naar homepagina moet voorstellen. Dit is een link zonder tekst. Een van de mogelijke oplossingen is een extra span element met tekst 'Homepagina' die met CSS verborgen kan worden van het scherm. Let op! In de header van deze pagina staan groene iconen van 'Kalender', 'Help' en 'Inloggen'. Daar zijn ook extra span elementen van toegevoegd met verklarende teksten. Echter deze span elementen zijn verborgen met `display: "none"`. Deze code zorgt ervoor dat ook de screenreaders geen toegang hebben tot deze informatie. Vervang deze CSS klassen door een CSS-clip methode. Lees meer <https://webaim.org/techniques/css/invisiblecontent/>.

Op deze homepagina van de raadsinformatiesystemen in de linker zijkolom staan groene iconen die tevens links zijn zonder tekst en als gevold zonder linkdoel. Deze links zijn overbodig aangezien er meteen een link naar dezelfde bestemming op volgt.

- Op pagina: [Homepagina raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parl.aeus.nl/user/homepage\)](http://apeldoorn.parl.aeus.nl/user/homepage)
7. Op de homepagina van de raadsinformatiesystemen staat een icoontje om terug naar het begin van de pagina te scrollen. Dit icoontje is een link zonder tekst.
- Op pagina: [Homepagina raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parl.aeus.nl/user/homepage\)](http://apeldoorn.parl.aeus.nl/user/homepage)
8. Op deze pagina staan drie iconen met links naar de sociale netwerken. Deze links hebben allen geen tekst. De iconen zijn als CSS afbeeldingen toegevoegd en geven tevens geen informatie aan de screenreaders. Nu zijn dat links zonder linkdoel.

- Op pagina: [Agenda raadsvergadering \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814)
9. Op dezelfde pagina, op tab 'Stukken' staan lege links om de documenten te downloaden. Deze links bevatten geen tekst alleen afbeelding zonder tekst alternatief en hebben dezelfde bestemming als de voorafgaande links met documenttitel. De makkelijkste manier om deze bevinding op te lossen is de overbodige tweede lege links te combineren met de link met de documenttitel. De icoon zou dan `aria-hidden="true"` kunnen krijgen. De link zou nog toegankelijker zijn als er een extra span aan toegevoegd wordt met 'Download'.
- Op pagina: [Agenda raadsvergadering \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814)
10. Op deze pagina staan icoontjes van play knoppen. Zie onder 'Opening'. Dit is een link zonder tekst en zonder tekst alternatief. Bovenaan deze pagina staan vier icoontjes met kalender, play en twee pdf's. Deze iconen zijn links zonder tekst en titel attributen als enige tekstalternatief. Geef deze iconen extra span elementen met tekst die door alle browsers en screenreaders gelezen kan worden.
- Op pagina: [Agenda raadsvergadering \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814)

Succescriterium 2.4.5: Meerdere manieren

Er is meer dan één manier beschikbaar om een webpagina binnen een verzameling webpagina's te vinden, behalve wanneer de webpagina het resultaat is van, of een stap in, een proces.

1. Deze website combineert onder een URL-basis (apeldoorn.nl) twee websites: Apeldoorn als gemeente (groene huisstijl) en 'Samen 055' als een apart onderdeel dat alleen over zorg, werk en inkomen gaat (oranje huisstijl). Als men in het oranje deel naar bijv. 'paspoort' of 'afval' zoekt, worden de items uit het groene deel niet gevonden. Dit kan verwarrend zijn voor mensen met cognitieve beperkingen.

- Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)

Succescriterium 2.4.6: Koppen en labels

Koppen en labels beschrijven het onderwerp of doel.

1. Op de 'Agenda' pagina van het raadsinformatiesysteem staat een select om iets te kiezen. Er is geen zichtbaar label aanwezig (dit valt onder sc 3.3.2 - Labels en instructies). In de code heeft dit select element een `aria-label="cm_id"`. De koppen en labels (in een formulier) dienen altijd een goede beschrijving te bieden van het doel of onderwerp. Dit is belangrijk voor bezoekers met verschillende beperkingen: goede koppen en labels zijn essentieel om de content (snel) te kunnen begrijpen. Blinde bezoekers kunnen bijvoorbeeld een overzicht opvragen van alle koppen op de pagina en op die manier snel een beeld krijgen van de inhoud. Dit aria-label biedt geen goede beschrijving van wat hier gekozen moet worden.

Zie ook hetzelfde probleem bij `aria-label="us_email"` op <https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/register>.

- Op pagina: [Agenda raadsvergadering \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814)

Succescriterium 2.4.7: Focus zichtbaar

Elke gebruikersinterface die met een toetsenbord te bedienen is, heeft een bedieningswijze waarbij de indicator van de toetsenbordfocus zichtbaar is.

1. Op een aantal interactieve elementen is de outline verwijderd. Het gaat om de input en button elementen. Er is een zwarte rand toegevoegd aan alles wat focus kan krijgen (`:focus {border: 1px dotted #000;}`) maar deze rand is op alle laatste links in kolommen transparant gemaakt en in sommige gevallen is de rand onder de link verwijderd. Dit zorgt ervoor dat een groot aantal links op bijvoorbeeld de homepage geen focus indicator krijgen als ze focus ontvangen.

Zie bijvoorbeeld alle berichten op deze pagina.

- Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)
2. Op pagina 'Geldlening Stadsbank' als de pagina op 320px wordt bekeken, verdwijnt de focus uit beeld en schuift de webpagina opzij. Dit is te zien in Chrome en Firefox. Op deze pagina is de outline op alle HTML elementen verwijderd. Daardoor is de focus nergens op de pagina te zien is.
    - Op pagina: [Een beslisboom \(geldlening-stadsbank\) \(https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank\)](https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank)
  3. Er is geen focus indicator op knop 'Verder'.
    - Op pagina: [Een beslisboom 2 \(bb-leningaanvraag\) \(https://www.apeldoorn.nl/ter/bb-leningaanvraag\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/bb-leningaanvraag)

Principe 3: Begrijpelijk

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

Richtlijn 3.1: Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

Succescriterium 3.1.1: Taal van de pagina

De standaard menselijke taal van elke webpagina kan door software bepaald worden.

1. Er is een verkeerde code gegeven voor de taal van de pagina. Bezoekers die gebruik maken van hulpssoftware krijgen hierdoor de pagina in een verkeerde taal voorgelezen.
  - Op pagina: [Corona Engelsih \(https://www.apeldoorn.nl/corona-english\)](https://www.apeldoorn.nl/corona-english)

Succescriterium 3.1.2: Taal van onderdelen

De menselijke taal van elke passage of zin in de content kan door software bepaald worden, behalve waar het gaat om eigennamen, technische termen, woorden van onbepaalde taal en woorden of zinsdelen die deel zijn gaan uitmaken van het jargon van de onmiddellijk omringende tekst.

1. Op de homepagina staat een knop om naar boven te scrollen. Deze knop heeft `aria-label="To the top"`. De taal van de website is Nederlands. Alle aria-labels dienen in het Nederlands te zijn.
  - Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)

Richtlijn 3.2: Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

Succescriterium 3.2.1: Bij focus

Als een component de focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 3.2.2: Bij input

Verandering van de instelling van een component van de gebruikersinterface veroorzaakt niet automatisch een contextwijziging tenzij de gebruiker geïnformeerd is over het gedrag vóór het gebruik van dit component.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 3.2.3: Consistente navigatie

Navigatiemechanismen, die op meerdere webpagina's binnen een verzameling

webpagina's herhaald worden, komen elke keer dat ze worden herhaald in dezelfde relatieve volgorde voor, tenzij een verandering wordt geïnitieerd door de gebruiker.

1. Deze website bestaat uit twee delen: gemeente Apeldoorn en Samen 055. Alle navigatiemechanismen, zoekvelden en links in de header en de footer staan op alle pagina's van de website op dezelfde plek. Behalve twee links in de header 'Mijn Apeldoorn' en 'Contact'.
  - Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)

Succescriterium 3.2.4: Consistente identificatie

Componenten die dezelfde functionaliteit hebben binnen een verzameling webpagina's worden consistent geïdentificeerd.

- Geen problemen aangetroffen

Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

Succescriterium 3.3.1: Fout identificatie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt, dan wordt het onderdeel waar de fout zit geïdentificeerd en de fout wordt tekstueel aan de gebruiker meegedeeld.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 3.3.2: Labels of instructies

Als de content gebruikersinvoer vereist, dan worden labels of instructies geleverd.

1. Op de pagina 'Binnenstad' staat een formulier om je in te schrijven voor een nieuwsbrief. Het invoerveld voor het e-mailadres heeft geen zichtbare label. Voor

dit Succescriterium gaat het er alleen maar om dat er visueel een beschrijvend label aanwezig is. Dit hoeft niet persé tekst te zijn, maar mag bijvoorbeeld ook een afbeelding/icoon zijn met een goed tekstalternatief. Een placeholder tekst is echter niet correct aangezien deze verdwijnt zodra de gebruiker begint met typen.

- Op pagina: Special (in voorbereiding op nieuwe vormgeving) (<https://www.apeldoorn.nl/binnenstad>)
2. Op pagina 'Geldlening Stadsbank' staat een zoekbalk. Het invoerveld heeft geen zichtbaar label. In de code is een label aanwezig. Echter dat label is niet verbonden met het invoerveld en heeft geen tekst of afbeelding.
    - Op pagina: Een beslisboom (geldlening-stadsbank) (<https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank>)
  3. Op de 'Agenda' pagina van het raadsinformatiesysteem staat een select om iets te kiezen. Er is geen zichtbare label aanwezig. Dit komt ook op deze pagina voor: <https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/questions>.
    - Op pagina: Agenda raadsvergadering (<https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814>)

Succescriterium 3.3.3: Foutsuggestie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt en suggesties voor verbetering bekend zijn, dan worden de suggesties aan de gebruiker geleverd, tenzij dit de beveiliging of het doel van de content in gevaar zou brengen.

1. Als het formulier op deze pagina met foutieve waarden wordt verstuurd, krijgt de gebruiker een nieuwe pagina te zien met een foutmelding ' Er is een fout opgetreden (500). De pagina kan niet worden gevonden. Dit kan komen door een technisch probleem. U kunt terug naar de homepage'. Deze foutmelding beschrijft niet wat er fout is gegaan tijdens het invullen van het formulier.

- Op pagina: [Formulier \(Buitenlijn\) \(https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlij-n-form\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlij-n-form)

Succescriterium 3.3.4: Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)

Voor webpagina's die wettelijke verplichtingen of financiële transacties voor de gebruiker uitvoeren, die, door de gebruiker te beheren gegevens in gegevensopslagplaatsen verwijderen of wijzigen, of die antwoorden van de gebruiker verzenden, geldt ten minste één van de volgende zaken: 'Annuleerbaar', 'Gecontroleerd', 'Bevestigd'. De volledige tekst van dit succescriterium staat op <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-nl/#minimize-error>.

- Geen problemen aangetroffen

Principe 4: Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Succescriterium 4.1.1: Parsen

In content die geïmplementeerd is met opmaaktalen hebben elementen volledige begin- en eindtags, zijn elementen genest volgens hun specificatie, bevatten elementen geen dubbele attributen en zijn alle ID's uniek, behalve waar de specificatie deze eigenschappen toelaat.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 4.1.2: Naam, rol, waarde

Voor alle componenten van de gebruikersinterface (inclusief, maar niet uitsluitend voor formulierelementen, links en door scripts gegenereerde componenten), kunnen de naam (name) en rol (role), door software bepaald worden; toestanden (states), eigenschappen (properties) en waarden (values) die door de gebruiker ingesteld kunnen worden kunnen door software bepaald worden; en kennisgeving van veranderingen in deze items is beschikbaar voor user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

1. De zoekfunctionaliteit in de header van de website heeft een knop met een vergrootglas. Deze knop is gecodeerd met een a-element. Semantisch klopt het niet. Voor een submit knop dient een button element gebruikt worden.
  - Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)
2. Op pagina 'Binnenstad' staat een afbeelding van een kaart. Deze kaart heeft 13 donkerblauwe stippen. Bij het klikken op zo'n stip, opent een kaartje met informatie over dit object. Elk kaartje heeft een icoontje van een kruisje om het kaartje te sluiten en knop om het kaartje te vergroten. Deze knoppen zijn gemaakt van klikbare div-elementen die rol of naam hebben. Hierdoor is de betekenis van deze knoppen onduidelijk voor de hulp technologieën.
  - Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)
3. Op pagina 'Geldlening Stadsbank' staat een zoekfunctionaliteit. De knop met een vergrootglas heeft geen tekst en is alleen van het title attribuut afhankelijk voor zijn naam. Er wordt aangeraden om hier nog een alternatief toe te voegen in vorm van een extra span element met tekst of een aria-label omdat titel attribuut niet door alle browsers en hulp technologieën ondersteund wordt. Lees meer over titel-attribuut: <https://html.spec.whatwg.org/multipage/dom.html#the-title-attribute>.
  - Op pagina: [Een beslisboom \(geldlening-stadsbank\) \(https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank\)](https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank)
4. Op pagina 'Geldlening Stadsbank' als de pagina op 320px wordt bekeken,

verschijnt een knop om mobiele navigatie te openen. Deze knop heeft geen naam en geen rol. De screenreaders zullen de betekenis van deze knop niet kunnen begrijpen. Als op deze knop geklikt wordt, verandert de afbeelding in een kruisje. Deze statusverandering is evenmin gecommuniceerd aan de screenreaders. Deze knop wordt onder meerdere succescriteria genoemd.

- Op pagina: [Een beslisboom \(geldlening-stadsbank\) \(https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank\)](https://www.apeldoorn.nl/geldlening-stadsbank)
5. Op pagina 'Rijbewijs' staan onderwerpen met een groen icoontje met een plusje erop. Dit icoontje geeft aan dat deze onderwerpen in- en uitgekapt kunnen worden. De status van deze delen (in- of uitgekapt) zijn niet aan de gebruiker van hulp technologieën gecommuniceerd.
- Op pagina: [Productpagina \(Rijbewijs\) \(https://www.apeldoorn.nl/rijbewijss\)](https://www.apeldoorn.nl/rijbewijss)
6. De zoekbalk: De knop om de zoekactie uit te voeren heeft geen tekst en dus geen naam. Deze knop heeft een titel maar dit wordt niet als een volwaardig alternatief gezien. Hier wordt aangeraden om tekst aan de knop toe te voegen en deze tekst met CSS te verbergen.
- Op pagina: [Homepage Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055)
7. Bij de zoekbalk mist het invoerveld een label. Er is in de code een label aanwezig. Echter het label heeft een for-attribuut met een waarde die nergens op de pagina voorkomt.
- Op pagina: [Homepage Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055)
8. Op pagina 'Zorg en ondersteuning' verschijnt extra content als men op de oranje titels klikt. Om deze content te sluiten is een knop aangeboden met een afbeelding van een kruisje. Deze knop is geen interactief element en heeft geen

naam of rol.

- Op pagina: [Verzamel pagina Samen055 \(zorg ondersteuning\) \(https://www.apeldoorn.nl/samen055-zorg-en-ondersteuning\)](https://www.apeldoorn.nl/samen055-zorg-en-ondersteuning)
9. Op deze pagina 'Video: hoe houden we de binnenstad coronaproef' staan een aantal video's. Deze video's voldoen niet aan meerdere succescriteria. Onder dit succescriterium valt het ontbreken van het titel element op 17 iframes. Op deze manier hebben deze iframes geen toegankelijke naam en kunnen de screenreaders geen onderscheid maken tussen deze 17 elementen.
- Op pagina: [Video's \(Binnenstad Corona vrij\) \(https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproef\)](https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproef)
10. Op deze pagina staat een video. Deze video heeft geen toegankelijke naam. Het video-element staat in een div met `aria-label="video player"`. Deze tekst 'video player' is onvoldoende als een toegankelijke naam.
- Op pagina: [Raadsvergadering met video \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551)
11. Op deze pagina, op het tabblad 'Vergadering' hebben meerdere items (zie bijvoorbeeld 1, 1a, 1b, 1c) secties die in- en uitgekapt kunnen zijn. De status van het element naam(uitgekapt of niet) wordt niet duidelijk gemaakt voor hulpapparatuur gebruikers. Dit wordt meestal opgelost door het toevoegen van een tekstuele uitleg (bijvoorbeeld "(ingeklapt)" en "(uitgekapt)" die voor reguliere gebruikers onzichtbaar gemaakt is met CSS.). Een andere oplossing die gebruikt mag worden is het aria-expanded-attribuut.
- Op pagina: [Raadsvergadering met video \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agendavideo/action=watch/ag=a2aa020a28a8a8080282202a2a6df490/rec=aa820a8aa2a2082a02a0a8208a8ff7a4#2551)

4.2 In WCAG 2.1 toegevoegde criteria

Hieronder zijn de bevindingen genoteerd die horen bij de succescriteria die in WCAG 2.1 zijn toegevoegd.

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze.

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

Succescriterium 1.3.4: Weergavestand

De content beperkt de weergave en bediening niet tot een enkele presentatie-oriëntatie, zoals staand of liggend, tenzij een specifieke presentatie-oriëntatie essentieel is.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 1.3.5: Identificeer het doel van de input

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie van de gebruiker wordt verzameld, kan door software bepaald worden wanneer:

Het invoerveld een doel dient dat is geïdentificeerd in de paragraaf [Inputdoelen voor Componenten van de Gebruikersinterface](#); en

De content wordt geïmplementeerd met behulp van technologieën die ondersteuning bieden bij het identificeren van de verwachte betekenis van formulier-invoergegevens.

1. Op pagina 'Registratie' van het raadsinformatiesysteem staat een formulier. In dit

formulier moeten persoonlijke gegevens ingevuld worden, waaronder een naam en e-mailadres. Voor deze invoervelden is een autocomplete attribuut nodig bij de input elementen. Dit zorgt ervoor dat browsers, maar ook hulpsoftware, ondersteuning kunnen geven bij het invullen van deze invoervelden. Dit kan door bijvoorbeeld de invoervelden al automatisch in te vullen. Het autocomplete attribuut ontbreekt op dit moment bij deze invoervelden. Op de volgende pagina is meer informatie te vinden over de toepassing van dit attribuut en welke waarden verplicht zijn om te gebruiken. Zie: <https://www.w3.org/TR/WCAG21/#input-purposes>.

- Op pagina: [Account registreren raadsinformatiesystemen \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/register\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/register)

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

Succescriterium 1.4.10: Reflow

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te moeten scrollen in twee dimensies, worden weergegeven voor:

Verticaal scrollbare content met een breedte gelijkwaardig aan 320 CSS-pixels;

Horizontaal scrollbare content met een hoogte gelijkwaardig aan 256 CSS-pixels;

Met uitzondering van delen van de content die voor het gebruik of de betekenis een tweedimensionale lay-out vereisen.

1. Op deze pagina 'Agenda van de digitaal van 28 juni 2018' ontbreekt de informatie doordat tekst buiten kaders valt en daardoor niet meer leesbaar is. De gebruiker moet in twee richtingen scrollen om alles te kunnen lezen.

- Op pagina: [Agenda raadsvergadering \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/use\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/use)

Succescriterium 1.4.11: Contrast van niet-tekstuele content

De visuele weergave van het volgende heeft een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren:

Componenten van de gebruikersinterface: Visuele informatie die vereist is om componenten van de gebruikersinterface en statussen te identificeren, met uitzondering van inactieve componenten of componenten waarvan de weergave van de component wordt bepaald door de user agent en niet wordt aangepast door de auteur;

Grafische objecten: Delen van afbeeldingen die vereist zijn om de content te begrijpen, behalve wanneer een specifieke weergave van afbeeldingen essentieel is voor de informatie die wordt overgebracht.

1. Op de pagina 'Binnenstad' staat een formulier om je in te schrijven voor een nieuwsbrief. De knop 'Inschrijven' heeft een rand met kleur #B0C3CA, de achtergrondkleur van deze sectie is #80BC9B. De contrastwaarde van deze kleurencombinatie is 1,2:1. Als deze rand zou verdwijnen, dan blijft de achtergrond van de knop met kleur #ece8e8. Het kleurcontrast met de lichtgroene achtergrond (1,8:1) voldoet nog steeds niet aan de minimale eis van 3:1.
  - Op pagina: [Special \(in voorbereiding op nieuwe vormgeving\) \(https://www.apeldoorn.nl/binnenstad\)](https://www.apeldoorn.nl/binnenstad)
2. Op deze pagina staat een oranje pijl zonder tekst die als knop dient om naar het vorige hoofdstuk te gaan. De kleur van deze pijl is #ed8d6b. De contrastwaarde met een witte achtergrond is 2,43:1.
  - Op pagina: [Homepagina raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage)
3. Op de homepagina van de raadsinformatiesystemen staat een icoontje van een camera. Dit icoontje geeft aan dat dit een video-opname is. De kleur van dit

icoontje is #ddd. De contrastwaarde is 1,35:1. Op deze pagina staat een icoontje om terug naar het begin van de pagina te scrollen. Dit icoontje heeft een lichtgroene kleur en de contrastwaarde van 2,59:1.

- Op pagina: [Homepagina raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage)

4. Op deze pagina bij agendapunten 1, 1a, 1b, 1c en meer staat een lichtgrijs icoontje van twee documenten. Dit icoontje heeft de kleur van #aaa en de contrastwaarde van 2,56:1. Op deze pagina staat een knop 'Download video' met lichtgroene tekst en randkleur #7cb034. De contrastwaarde is 2,6:1.

- Op pagina: [Agenda raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda)

Succescriterium 1.4.12: Tekstafstand

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die de volgende stijleigenschappen voor tekst ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit door het instellen van alle volgende, en door het niet wijzigen van andere stijleigenschappen:

Regelhoogte (regelafstand) naar ten minste 1,5 keer de lettergrootte;

Afstand tussen alinea's naar ten minste 2 keer de lettergrootte;

Letterafstand (spatiëren van letters) naar ten minste 0,12 keer de lettergrootte;

Spatiëren van woorden naar ten minste 0,16 keer de lettergrootte.

1. Wanneer text spacing-instellingen worden aangepast (zoals line-height, letter of word spacing) is niet alle tekst meer goed leesbaar. Dit kan worden opgelost door containers in de lay-out te laten meegroeien met de tekst. Vooral op een breedte van circa 1.000 pixels

- Op pagina: [Homepage Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055)
- 2. Op deze pagina als tekstafstand wordt vergroot, verdwijnen de iconen uit de drie links naar de sociale netwerken (boven de video player).
- Op pagina: [Agenda raadsvergadering \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814)

Succescriterium 1.4.13: Content bij hover of focus

Wanneer aanvullende content zichtbaar wordt en daarna weer verborgen, door het gebruik van hover met de aanwijzer of focus met het toetsenbord, gelden de volgende zaken:

Sluiten: Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de aanvullende content kan worden gesloten zonder de aanwijzer hover of de toetsenbordfocus te verplaatsen, tenzij de aanvullende content een invoerfout communiceert of andere content niet verbergt of vervangt;

Aanwijsbaar: Wanneer een aanwijzer hover aanvullende content kan activeren, dan kan de aanwijzer over de aanvullende content worden bewogen zonder dat deze verdwijnt;

Aanhouden: De aanvullende content blijft zichtbaar totdat de oorzaak voor de hover of focus is verwijderd, de gebruiker de content sluit of de informatie niet langer geldig is.

- Geen problemen aangetroffen

Principe 2: Bedienbaar

Componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

Succescriterium 2.1.4: Enkel teken sneltoetsen

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofdletters en kleine letters), leestekens, cijfers of symbolen te gebruiken, geldt ten minste één van de volgende zaken:

Uitzetten: Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de sneltoets kan worden uitgezet;

Opnieuw toewijzen: Er is een mechanisme beschikbaar om de sneltoets opnieuw toe te wijzen aan één of meerdere niet-afdrukbare tekens (bijv. Ctrl, Alt, enz.);

Alleen actief bij focus: De sneltoets voor een component van de gebruikersinterface is alleen actief wanneer de betreffende component de focus heeft.

1. Op deze pagina is gebruik gemaakt van de videospeler van YouTube. Deze videospeler voldoet niet aan dit succescriterium omdat deze gebruik maakt van bediening door tekentoetsen. Als de focus in dit iframe staat is de video te pauzeren door op de letter 'K' te drukken. Deze functie werkt ook als de focus op een ander onderdeel in het iframe staat. Dit is niet toegestaan. De oplossing is de embedcode van de YouTube video aanpassen zodat de bediening met tekentoetsen uit staat. De eigenschap die toegevoegd moet worden aan de embedcode is 'disablekb=1'. Met deze aanpassing is de videospeler van YouTube toegankelijk.
  - Op pagina: [Video's \(Binnenstad Corona vrij\) \(https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproof\)](https://www.apeldoorn.nl/Video-Hoe-houden-we-de-binnenstad-coronaproof)

Richtlijn 2.5: Input Modaliteiten

Maak het eenvoudiger voor gebruikers om de functionaliteit te bedienen met andere vormen van invoer dan alleen het toetsenbord.

Succescriterium 2.5.1: Aanwijzergebaren

Alle functionaliteit waarmee bij de bediening gebruik wordt gemaakt van meerpunts- of padgebaseerde gebaren, kan worden bediend met een enkele aanwijzer zonder een padgebaseerd gebaar, tenzij een meerpunts- of padgebaseerd gebaar essentieel is.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 2.5.2: Aanwijzerannulering

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer, geldt ten minste één van de volgende zaken:

Geen down-event: Het down-event van de aanwijzer wordt niet gebruikt om enig onderdeel van de functie uit te voeren;

Afbreken of ongedaan maken: De functie wordt voltooid door het up-event en er is een mechanisme beschikbaar om de functie af te breken voordat deze wordt voltooid of om de functie ongedaan te maken als deze is voltooid;

Up reversal: Met het up-event wordt elk resultaat van het voorgaande down-event ongedaan gemaakt;

Essentieel: Het voltooien van de functie met het down-event is essentieel.

- Geen problemen aangetroffen

Succescriterium 2.5.3: Label in naam

Bij componenten van de gebruikersinterface met labels die tekst of afbeeldingen van tekst bevatten, bevat de naam de tekst die visueel wordt weergegeven.

1. Voor alle interactieve elementen op deze website, die de labels in code missen zoals invoervelden en select elementen die onder 1.3.1, 3.3.2 en 4.1.2 zijn genoemd, geldt dat ze ook geen toegankelijke naam hebben. De gebruiker die de website met stem bedient leest de labels en links om ze te activeren. Zonder goede labels en linkteksten of alternatieven kunnen deze interactieve elementen niet met stem

worden bediend.

Succescriterium 2.5.4: Bewegingsactivering

Functionaliteit die kan worden bediend door de beweging van een apparaat of beweging van een gebruiker, kan ook worden bediend met componenten van de gebruikersinterface. De reactie op de beweging kan worden uitgeschakeld om onbedoelde activering te voorkomen, behalve wanneer:

Ondersteunde interface: De beweging wordt gebruikt om de functionaliteit te bedienen via een door toegankelijkheid ondersteunde interface;

Essentieel: De beweging is essentieel voor de functie en wanneer de reactie op de beweging wordt uitgeschakeld, wordt de activiteit ongeldig gemaakt.

- Geen problemen aangetroffen

Principe 4: Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Succescriterium 4.1.3: Statusberichten

In content die is geïmplementeerd met opmaaktalen kunnen statusberichten door software bepaald worden met behulp van rol (role) of eigenschappen (properties), zodat hulptechnologieën de berichten aan de gebruiker kunnen presenteren zonder dat ze de focus krijgen.

- Geen problemen aangetroffen

5 Overige adviezen en opmerkingen

Tijdens het onderzoek zijn 10 bevindingen gedaan die geen reden zijn tot afkeuring van een succescriterium, maar wel de toegankelijkheid en bruikbaarheid kunnen verbeteren.

1. Op de homepagina van de raadsinformatiesystemen kan kop2 'Welkom bij Gemeente Apeldoorn' beter in kop1 veranderd worden. Op deze manier krijgt de content logische hiërarchische structuur.
  - Op pagina: [Homepagina raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/homepage)
  - Zie ook succescriterium 1.3.1
2. Deze pagina kan ook profiteren van een betere kopenstructuur: <https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814>. Op dit moment komt de content van deze pagina niet in kopen voor.
  - Op pagina: [Agenda raadsvergadering \(https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814\)](https://apeldoorn.parlaeus.nl/user/agenda/action=view/id=2814)
  - Zie ook succescriterium 1.3.1
3. Op de homepagina staan 3 kop 1 elementen: 'Snel regelen', 'Bestuur' en 'Snel naar'. Het zou logischer zijn om deze pagina een kop 1 te geven van 'Homepagina van gemeente Apeldoorn' en deze tekst van het scherm te verbergen met CSS en de net genoemde kopen te veranderen in kop 2. Gebruikers van hulptechnologieën zoals screenreaders zijn afhankelijk van de logische kopenstructuur om de inhoud van de webpagina te begrijpen. Op deze manier kan de nieuwe kopenstructuur een betere indicatie geven van de inhoud van de pagina.
  - Op pagina: [Home \(https://www.apeldoorn.nl/\)](https://www.apeldoorn.nl/)
  - Zie ook succescriterium 1.3.1
4. Op deze pagina, onder 'Dorps en wijkraden' staat een tabel met links. Sommige links hebben een andere kleur. Het is niet duidelijk waarom dit zo is. Mocht deze

kleur bedoeld zijn om informatie over te dragen, dient hier een alternatief geboden worden.

- Op pagina: Formulier (Buitenlijn) ([https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlij
n-form](https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlij
n-form))
  - Zie ook succescriterium 1.4.1
5. Op de meeste pagina's van de raadsinformatiesystemen zijn de paginatitels aanwezig. Echter de kwaliteit van deze titels kan verbeterd worden door aan deze titel de naam van de organisatie toe te voegen. Nu luiden de titels 'Kalender', 'Overzicht toezeggingen', 'Overzicht raadsbrieven'.
- Zie ook succescriterium 2.4.2
6. Op de Homepagina wordt op links en tabelcellen veelvuldig `lang="nl"` gebruikt. Dit attribuut is hier overbodig. Er zit al een lang attribuut op de HTML van deze pagina die aangeeft dat alle content in het Nederlands is. Alle links en tabelcellen bevatten Nederlandse teksten en hebben geen extra bekrachtiging nodig is extra lang attributen. Zie <https://www.apeldoorn.nl/Contact-met-uw-wijk> (uitklapdelen). Op deze pagina zit `lang="nl"` zelfs op een afbeelding. <https://www.apeldoorn.nl/ter/trouwambtenaren/Dorianne-van-den-Brink.html> Ook hier hebben links naar 'Meldpunt Sociaal' en 'klacht' een extra taal-attribuut (`lang="nl"`). Hier is het overbodig.
- Op pagina: Home (<https://www.apeldoorn.nl/>)
  - Zie ook succescriterium 3.1.2
7. Het label met `for="melderGeslacht"` komt op deze pagina twee keer voor. Het id met dezelfde waarde komt een keer voor, daarom is deze bevinding slechts een opmerking. Zorg ervoor dat niet alleen de id's maar ook de corresponderende 'for' attributen uniek zijn.
- Op pagina: Formulier (Buitenlijn) ([https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlij
n-form](https://www.apeldoorn.nl/ter/buitenlij
n-form))
  - Zie ook succescriterium 4.1.1

8. In de header van de website staat een zoekfunctionaliteit. De knop om te zoeken is geen knop maar een link.
  - Zie ook succescriterium 4.1.1

9. Aria-labels: gebruik ze niet tenzij het echt nodig is. Op deze pagina staat een groene afbeelding tegenover 'Coronahulp voor en door Apeldoorn'. Dit is een afbeelding die ook als een link dient. Deze link heeft een aria-label. De link die er meteen op volgt heeft ook een aria-label met dezelfde tekst. Als beide aria-labels worden weggehaald, is het uit de tekst van de tweede link nog steeds duidelijk wat deze link doen. Aria-labels zijn hier overbodig.
  - Op pagina: [Homepage Samen055 \(https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055\)](https://www.apeldoorn.nl/ter/samen055)
  - Zie ook succescriterium 4.1.2

10. Op deze pagina staat een paragraaf 'Welkom op het ..' met `role="alert"`. Dit is geen statusbericht. Dit aria attribuut is hier overbodig.
  - Op pagina: [Overzicht raadsinformatiesystemen \(http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/menu/tab=1\)](http://apeldoorn.parlaeus.nl/user/menu/tab=1)
  - Zie ook succescriterium 4.1.3

6 Screenshots

In dit hoofdstuk staan screenshots die tijdens het onderzoek zijn gemaakt, maar die niet bij een specifiek succescriterium horen.

Niet van toepassing.

7 Organisatie

Dit onderzoek is in opdracht van Gemeente Apeldoorn uitgevoerd door Firm Ground.

7.1 Over Firm Ground

Firm Ground helpt organisaties met het krijgen van grip op de kwaliteit van online dienstverlening en informatie. Denk aan gebruiksvriendelijkheid, toegankelijkheid en bouwkwaliteit. Firm Ground helpt organisaties met het opbouwen van kennis, het verzamelen van feiten voor goede beslissingen, het professionaliseren van online teams en het aanpassen van de organisatie om digitaal goed te regelen.